

LA MODIFICACIÓ DEL REGLAMENT DE POBLACIÓ I DEMARCACIÓ TERRITORIAL DE LES ENTITATS LOCALS EN VIRTUT DEL REIAL DECRET 141/2024, DE 6 DE FEBRER.

El passat dia 7 de febrer de 2024 es va publicar al BOE el **Reial Decret 141/2024, de 6 de febrer, pel qual es modifica el Reglament de Població i Demarcació Territorial de les Entitats Locals, aprovat pel Reial decret 1690/1986, de 11 de juliol** (en endavant, **R.D. 141/2024, de 6 de febrer**).

1. Introducció: la modernització de la gestió del padró municipal i el PRTR.

Amb caràcter introductori, el **padró municipal** és un registre administratiu d'una gran importància atès que inscriure-s'hi és el requisit previ i imprescindible perquè les persones puguin tenir accés, amb totes les garanties, a l'ús i gaudi dels serveis públics d'educació, sanitat i serveis socials en un municipi, i a l'exercici del dret de sufragi, entre d'altres aspectes.

La regulació del padró municipal es troba, bàsicament, al Capítol I del Títol II (arts. 15, 16 i 17) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local (en endavant, LRBRL) i a nivell reglamentari al Reial Decret 1690/1986, de 11 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de Població i Demarcació Territorial de les Entitats Locals (en endavant, **RPDTEL**) dictat en el seu moment a l'empara del que disposa la **Disposició Final 1ª de la LRBRL** el qual ara es modifica mitjançant el R.D. 141/2024, de 6 de febrer. Per una altra banda, en matèria de padró municipal, a Catalunya també hem d'aplicar el que disposen els **articles 39 a 45 del Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya** (en endavant, **TRLMRLC**).

El R.D. 1690/1986, d'11 de juliol, només havia patit una modificació general al llarg de la seva vigència i fou l'efectuada en virtut del **R.D. 2612/1996, de 20 de desembre**, per tant, fa 28 anys que no es realitzava una modificació d'aquesta importància.

La modificació del Reglament de Població i Demarcació Territorial de les Entitats Locals respon als compromisos adquirits per l'Estat espanyol davant la Unió Europea (UE) en el marc del **Pla de Recuperació, Transformació, Recuperació i Resiliència (PRTR)**. En concret, la modificació de la normativa reguladora del padró s'inclou en el **Component 11** («Reforma per a la modernització i digitalització de l'Administració») relatiu a la «Modernització de les Administracions Públiques», C11.R1, Fita 147 que estableix com un dels seus objectius l'actualització i millora del padró municipal. En aquest sentit, el passat 20 de desembre de 2023 es va publicar al BOE el **Reial Decret Llei 6/2023, del 19 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència en matèria de servei públic de justícia, funció pública, règim local i mecenatge** que va modificar diversos preceptes de la LRBRL en matèria del padró municipal. Aquest R.D. Llei va ser objecte d'una [nota jurídica](#) per part dels Serveis Jurídics de l'ACM.

El principal objectiu del Reial Decret objecte d'aquesta nota és «complir amb els objectius que persegueix el Component 11 del PRTR i millorar la comunicació, entre els ajuntaments i l'Institut

Nacional d'Estadística (INE), de les variacions en les dades dels seus padrons municipals perquè es produeixi en temps real, per a això es preveu la interconnexió entre els padrons i l'INE». Amb aquest R.D. es pretén que la comunicació de les dades del padró passi de ser mensual a ser una comunicació en temps real encara que per posar-la en funcionament s'ha previst un període transitori fins el 31 d'agost de 2026. També, s'introdueixen modificacions al Reglament derivades de l'aplicació de la normativa de protecció de dades de caràcter personal d'acord amb el previst al Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016 (en endavant, RGPD) i la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals (LOPDPGDD) o derivades de la normativa en matèria d'estrangeria o accessibilitat.

Aquest Reial Decret consta d'un article únic (dividit en trenta-cinc apartats), una disposició transitòria única, una disposició derogatòria única i dues disposicions finals i es dicta a l'empara de l'art. 149.1.18ª i 31ª de la CE («competències exclusives sobre les bases del règim jurídic de les AAPP i l'estadística per a fins estatals») d'acord amb el que preveu la Disposició final

2. Principals modificacions introduïdes al Reglament de Població i Demarcació Territorial.

En primer lloc, el R.D. 141/2024 **modifica l'apartat 2 de l'article 53** del Reglament per establir que «les dades d'aportació voluntària no seran susceptibles de cessió excepte en els supòsits legalment previstos». A més, també es **modifica l'apartat 3 del mateix precepte** que fins ara feia referència a la ja derogada Llei Orgànica 5/1992, de 29 d'octubre, per ara per referència tant al RGPD com també a la LOPDPGDD.

En segon lloc, es dona **una nova redacció a l'apartat 2 de l'article 54** que elimina les referències als «majors incapacitats» restant únicament d'aplicació a l'hora de determinar el veïnatge a les persones menors d'edat no emancipades.

També, el R.D. 141/2024, de 6 de febrer **introdueix un nou precepte (l'article 54 bis)** al R.D. 1690/1986, de 11 de juliol amb la següent redacció:

«Article 54 bis.

1. La inscripció en el padró municipal només farà efecte pel temps que subsisteixi el fet que la va motivar, de conformitat amb el que es preveu en l'article 54.
2. En tot cas, quan es tracti de la inscripció d'estrangers sense autorització de residència de llarga durada, no pertanyents a un Estat membre de la Unió Europea, a Estats part de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu o a altres Estats als quals, en virtut d'un conveni internacional, s'estengui el règim jurídic previst per als ciutadans dels Estats esmentats anteriorment, haurà de ser objecte de renovació periòdica cada dos anys.
3. El transcurs del termini assenyalat en l'apartat anterior serà causa per a acordar la caducitat de les inscripcions que hagin de ser objecte de renovació periòdica, sempre que l'interessat no hagués procedit a tal renovació. En aquest cas, la caducitat podrà declarar-se sense necessitat d'audiència prèvia de l'interessat».

Per un altra banda, es dona una **nova redacció a l'article 57 del Reial Decret 1690/1986** (en la línia de la modificació que va efectuar el R.D. Llei 6/2023 a l'article 16.2 de la LRBRL). En aquest sentit, pel que fa al domicili habitual ara també s'haurà d'especificar «**la referència cadastral en el territori fiscal comú, o el codi equivalent en els territoris forals, sempre que el domicili compti amb**

referència cadastral o codi equivalent». També es modifica la lletra f) de l'ap. 1 de l'article 57 per incloure quins seran els documents els números dels quals hauran d'aportar el estrangers.

Per últim, també es modifiquen les dades voluntàries que es podran recollir (**apartat 2 de l'art. 57**) per incloure-hi el «correu electrònic» i el número de telèfon «**mòbil o fix**» (abans únicament es feia referència al «número de telèfon»).

El R.D. 141/2024 també dona una **nova redacció a l'apartat 1 de l'article 58** per incloure el **format físic i l'electrònic** pel que fa a les fulles padronals o formularis (fins ara no feia referència a cap format) i a l'**apartat 1 de l'article 59** per incloure-hi que la fulla padronal podrà ser signada per tots els veïns les dades dels quals figurin en la mateixa «**de forma manuscrita o pels sistemes de signatura admesos en el cas de la tramitació per mitjans electrònics**». A més, es modifica també l'apartat 2 de l'art. 59 per ampliar el llistat de documents que es poden exigir per part de l'ajuntament per comprovar la veracitat de les dades consignades pels veïns al incloure ara la presentació de «(...) **el certificat de registre de ciutadà de la Unió Europea, la targeta d'identitat d'estranger, el passaport, (...) o certificat de naixement (...)**».

Dins del **Capítol II del Títol II del R.D. 1690/1986, de 11 de juliol**, el R.D. 141/2024 modifica diferents preceptes com, per exemple, els **apartats 1 i 2 de l'article 60** als quals dona una nova redacció. Pel que fa a l'**ap. 1 de l'art. 60** es modifica la terminologia dels Ministeris afectats (passant del «Ministeri d'Economia i Hisenda» i el «Ministeri per a les Administracions Públiques» al «**Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa**» i el «**Ministeri de Política Territorial i Memòria Democràtica**», respectivament). També, pel que fa a l'**apartat 2 de l'art. 60**, es dona una nova redacció a aquest precepte que ara estableix que «**tots els padrons municipals es gestionaran per mitjans electrònics i estaran interconnectats amb l'Institut Nacional d'Estadística perquè aquest organisme pugui exercir les tasques de coordinació encomanades en l'article 17.3 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril**».

Per una altre banda, es **modifica la redacció del primer paràgraf de l'article 61 del Reglament** que regula qui ha d'expedir les certificacions a què fa referència l'art. 53.1 del Reglament i estableix que aquestes certificacions seran expedides per «**la persona que ocupi la Secretaria de l'Ajuntament o personal funcionari amb habilitació de caràcter nacional que el substitueixi en virtut del que es preveu en el Reial decret 128/2018, de 16 de març, pel qual es regula el règim jurídic dels funcionaris d'Administració Local amb habilitació de caràcter nacional**» (abans només s'esmentava el Secretari o funcionari en qui delegués). A més, ara s'estableix la possibilitat que les certificacions puguin expedir-se «**mitjançant actuació administrativa automatitzada**» d'acord amb el que preveuen els arts. 41 i 42 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic (LRJSP) i el R.D. 203/2021, de 30 de març.

També es modifica i es dona una **nova redacció a l'article 63** que regula la informació periòdica que ha remetre periòdicament l'AGE als ajuntaments sobre les variacions de les dades que amb caràcter obligatori han de figurar en el padró municipal. En primer lloc, s'estableix que serà «**a traves de l'Institut Nacional d'Estadística**» que l'AGE remetrà a cada ajuntament aquestes variacions i, en segon lloc, s'inclou una referència al «**Ministeri competent per a la gestió de cadastre**» en el segon paràgraf.

En el mateix sentit, es dona una **nova redacció a l'article 64** que estableix com una obligació (en la redacció anterior ho feia amb caràcter optatiu) que les comunicacions de dades esmentades a l'article 63 siguin transmeses als Ajuntaments «**a través de l'INE**» i establint també l'obligació que les comunicacions interadministratives es realitzin «**per mitjans electrònics**» (en la redacció anterior es deia «sempre que sigui possible, totes les comunicacions interadministratives es duran a terme per mitjans informàtics o telemàtics»).

Es dona una **nova redacció a l'article 65 del Reglament** on, com ja hem dit, es passa d'una remissió de les variacions que s'hagin produït en les dades del padró i que s'han de remetre a l'INE de caràcter mensual a una **remissió «en temps real»** mitjançant un **sistema d'intercanvi de dades**.

En quant a l'**article 68** (que és el precepte que preveu que els veïns han de comunicar a l'ajuntament les variacions que experimentin les seves circumstàncies personals), se li dona una **nova redacció al segon paràgraf** en relació a les «**persones amb discapacitat que precisin de mesures de recolzament amb funcions representatives per a l'exercici de la seva capacitat jurídica**» i en aquest cas l'obligació de comunicar correspondrà **als qui exerceixin aquestes mesures de suport**.

També es **modifica la redacció de l'article 70** relatiu a les persones que canvien de municipi i que han de sol·licitar l'alta al Padró del municipi de destí, el qual, un cop realitzades les comprovacions oportunes i una vegada practicada la inscripció l'haurà d'enviar a l'Institut Nacional d'Estadística d'acord amb el previst a l'art. 65 que alhora realitzarà la comunicació al municipi de procedència per procedir a la seva baixa en el padró. Per tant, la novetat és que ara s'haurà de comunicar l'alta en el municipi de destí a l'INE i aquest serà l'encarregat de comunicar-ho al municipi de procedència a efectes de procedir a la baixa (fins ara aquesta comunicació la realitzava el propi Ajuntament de destí).

Per un altra banda, és important destacar que s'afegeix un nou precepte, l'**article 73 bis**, amb el contingut següent:

«Article 73 bis.

1. Els Ajuntaments declararan d'ofici el canvi de domicili en la inscripció padronal dels veïns que hagin modificat la seva adreça en el municipi i no l'hagin comunicat a l'Ajuntament. Per a decretar aquest canvi de domicili serà necessària la instrucció d'un expedient en el qual es doni audiència a la persona interessada.

2. Encara que la persona interessada no accepti expressament el canvi de domicili, aquest podrà dur-se a terme sense necessitat d'informe del Consell d'Empadronament.

3. Si durant la tramitació d'un expedient de baixa d'ofici l'Ajuntament tingué coneixement que la persona interessada resideix en una altra adreça del mateix municipi, reconduirà aquest expedient a un de canvi de domicili d'ofici».

Per una altra banda, es dona una **nova redacció a l'article 74 del Reglament** en el sentit d'establir que les altes padronals produïdes d'ofici que es produeixen al Padró s'hauran de traslladar al INE d'acord amb el previst a l'article 65 per a la seva comunicació a l'Ajuntament al padró del qual vinguessin figurant indegudament per a la seva corresponent actualització. A més, també s'haurà de donar trasllat a l'Institut Nacional d'Estadística les baixes padronals produïdes d'ofici. Per tant, la novetat de la nova redacció de l'art. 74 és el fet que s'hagin de traslladar a l'INE tant les altes com les baixes padronals produïdes d'ofici (l'anterior redacció no establia aquesta obligació de traslladar-ho al INE).

En relació a la nova redacció de l'art. 78 del R.D. 1690/1986 donada pel R.D. 141/2024 cal dir que, en primer lloc, en el primer paràgraf del precepte es modifica la paraula «precisió» per «**exactitud**» i, en segon lloc, s'introdueix un tercer paràgraf nou a l'article relatiu a les operacions específiques conjuntes per a la comprovació periòdica realitzades per l'INE amb el següent tenor literal: «**En concret, es duran a terme operacions específiques conjuntes per a la comprovació periòdica de la residència dels estrangers que no tenen l'obligació de renovar la seva inscripció padronal cada dos anys**».

Per la seva banda, la **nova redacció de l'article 81 del Reglament de Població i Demarcació Territorial** modifica la informació que s'ha remetre a l'INE un cop l'Ajuntament aprova la revisió del seu padró municipal amb referència a l'1 de gener de cada any. En concret, la nova redacció de l'art. 81 estableix el següent: «(...) La **xifra de població resultant, juntament amb una còpia de les dades obligatòries del seu padró complet a la mateixa data, seran remesos a l'Institut Nacional d'Estadística**».

Pel que fa a la **nova redacció de l'apartat 3 de l'article 83** és important tenir en compte que aquesta afegeix una possible utilització a les dades dels padrons que obren en poder de l'INE en establir que «**podran utilitzar-se en les plataformes d'intermediació de dades i en la passarel·la digital única de la Unió Europea per a facilitar la tramitació dels procediments administratius en els quals es requereixi acreditar la residència. També es posaran a la disposició del ciutadà a través de la Carpeta Ciutadana del sector públic estatal**».

També es dona una **nova redacció al primer paràgraf de l'article 84** limitant-se únicament a modificar la denominació del Ministeri al qual es troba adscrit el Consell d'Empadronament (que ara serà el «**Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa**»). En relació a aquest òrgan (és a dir, el Consell d'Empadronament) es modifiquen algunes qüestions relatives a la seva composició (**apartats 3 i 4 de l'art. 86 i segon i tercer paràgraf de l'art. 91 del R.D. 1690/1986, de 11 de juliol**), les funcions de la Secretaria (es dona **una redacció a l'apartat 1 de l'article 87**) i s'actualitza alguna de les referències normatives incloses a l'**article 88 del Reial Decret** (per exemple, es modifica la referència de l'antiga Llei 30/1992, de 26 de novembre a la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic o la referència al R.D. 236/1988, de 4 de març pel Reial Decret 462/2002, de 24 de maig, sobre indemnitzacions per raó del servei). Per un altre banda, també es modifiquen qüestions relatives a la composició de la Comissió Permanent (**apartat 1 de l'art. 90**).

El Reial Decret 141/2024, de 6 de febrer, també efectua una sèrie de modificacions al **Capítol VI del Reial Decret 1690/1986, de 11 de juliol, relatiu al padró d'espanyols residents a l'estranger**.

En primer lloc, es modifica i es dona una nova redacció a l'apartat 2 i s'afegeix un nou apartat 3 a l'article 93. Pel que fa a la nova redacció s'estableix que «**les dades d'aportació voluntària no seran susceptibles de cessió excepte en els supòsits legalment previstos**». Per un altre banda, el **nou apartat 3 de l'art. 93 conté una referència al RGPD i la LOPDPGDD**.

En segon lloc, es dona una **nova redacció a l'apartat 2 de l'article 94** relatiu a les dades que, amb caràcter voluntari es poden fer constar en el padró d'espanyols residents en l'estranger on s'afegeix el correu electrònic o el telèfon mòbil.

A més, es dona una **nova redacció al segon paràgraf de l'article 98** relatiu a les variacions de les dades del padró quan aquesta afecta a dades de menors d'edat o persones amb discapacitat i aquest precepte queda redactat de la següent manera: «**Quan la variació afecti persones menors d'edat aquesta obligació correspon als seus pares o tutors. Per a les persones amb discapacitat que precisin de mesures de suport amb funcions representatives per a l'exercici de la seva capacitat jurídica, aquesta obligació correspon als qui exerceixin aquestes mesures de suport**».

Per una altra banda, es modifiquen altres preceptes relatius al padró de ciutadans espanyols residents a l'estranger com, per exemple, la **nova redacció dels articles 101, 102** -referents a les Oficines o Seccions Consulars- i l'**apartat 2 de l'article 100** relatiu a la remissió de l'alta en el Padró que ha de realitzar el municipi de destí un cop fetes les comprovacions

Per últim, en relació a les modificacions efectuades per aquest Reial Decret, es **modifica i dona una nova redacció a l'article 107** relatiu al **règim de sancions administratives**. Sobretot resulten rellevants els canvis relatius a qui respondrà en cas de sancions a menors d'edat o persones amb discapacitat que requereixin mesures de suport encara que la resta del precepte es manté igual (únicament es modifica la referència a l'òrgan que té la competència per sancionar que fins ara era l'Alcalde i ara és l'«**Alcaldia**»).

3. Període transitori del sistema d'intercanvi de dades en temps real i entrada en vigor.

El R.D. 141/2024, de 6 de febrer conté una Disposició transitòria única que preveu un període transitori per les mesures incloses als articles 65, 66, 101 i 102 del Reglament de Població i Demarcació Territorial de les Entitats Locals en la redacció donada per aquest nou Reial Decret i que afecten a la posada en marxa de la interconnexió dels padrons municipals i el padró d'espanyols residents en l'estranger amb l'Institut Nacional d'Estadística. En aquest sentit, **s'estableix un període transitori fins al 31 d'agost de 2026 per a l'establiment del sistema d'intercanvi de dades en temps real** (com ja hem dit en l'apartat 1 d'aquesta Nota). A més, es diu que «**en tant no estigui habilitat el sistema d'intercanvi en temps real es mantindran els intercanvis d'informació amb periodicitat mensual establerts fins a l'entrada en vigor d'aquest reial decret**».

L'**apartat 2 de la Disp. transitòria única** afegeix que «una vegada l'Institut Nacional d'Estadística tingui habilitat el sistema d'intercanvi en temps real, **els ajuntaments s'incorporaran progressivament al mateix en funció de la seva disponibilitat, coexistent tots dos sistemes**. L'Institut Nacional d'Estadística, en l'exercici de la seva tasca de coordinació, publicarà mitjançant Resolució de la Presidència, la data a partir de la qual cada municipi s'incorpora al nou sistema d'interconnexió».

A banda d'aquest règim transitori relatiu a l'establiment del sistema d'intercanvi de dades en temps real, aquest Reial Decret va entrar en vigor el dia següent de la seva publicació al BOE (per tant, el 8 de febrer de 2024) d'acord amb el que estableix la **Disposició final 2ª**.

4. Referències normatives i enllaços.

[Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local \(LRBRL\).](#)

[Reial Decret 141/2024, de 6 de febrer, pel qual es modifica el Reglament de Població i Demarcació Territorial de les Entitats Locals, aprovat pel Reial decret 1690/1986, d'11 de juliol.](#)

[Reial decret 1690/1986, d'11 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de Població i Demarcació Territorial de les Entitats Locals \(text consolidat\).](#)

Serveis Jurídics de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM)

juridics@acm.cat

www.acm.cat/juridic

Carrer València, 231, 08007 Barcelona

Telèfon: 93 496 16 16